

Kép-levelek az utókornak

Ölveczky Gábor grafikáiról

Nincs annyira nehéz dolga a kommentáló sorok írójának, mert tiszta, világos, egyértelmű képi nyelvet kell szavakba öntenie. Aki Ölveczky világát akarja megismerni, az sincs nehéz helyzetben, mert a széles publikum elé kerülő igényes és jellegzetes plakátjaival, kiadványterveivel gyakran találkozhat, bár ő leginkább Komáromnak és környékének grafikai arcát formálja évtizedek óta, megalkuvásokat nem ismerő következetességgel és minőséggel, nem ismert és elismert országos szakmai megméretéseken is. Sok mai önjelölt arcualattervező és életművész előszeretettel válogat a számítógépükön vagy az interneten lévő készletekből, ezért olyan sok a sztereotip, igénytelenül arrogáns reklám és felületes, hazug mű.

Művei a papír rostjaiba szántják egy művész legletisztultabb mondanóját és üzeneteit, egy ember összegyűjtött kínját-örömét, egy férfi legmélyebb érzéseit és gondolatait. A grafikus és az anyag viszonya olyasmi, mint az emberek közötti barátság vagy szexualitás: a simogatás is ejtethet sebet, az érzékiség is hordoz drámai mélységeket. Ugyanakkor tevékenykedése hasonló azokéhoz a miniátor szerzetesekéhez is, akik úgy gondolták, minden általuk húzott vonallal sebet ejtenek az ördögön. A felhasznált, idézett részek, töredékek egészzé válnak, a hiányt szemünk és vágyunk jelenlétté egészíti-teljesíti ki, amint a fakadó rügyekben már ott látjuk a virágszirmokat, a színtelenben a színt, a hernyóban a tarka pillangót. Az egymást fedő, eleltakaró szövegek szövete megérint, megszólít, hogy végül bennünk szólaljon meg.

Gábor írott képei, kalligráfiai nem magyarázkodások és nem képes szövegeértelmezések – többek annál: szó szerint illusztrációk, tehát a szövegek mélységeinek megvilágítói. Ő *képiró*, ahogy több szláv és indián nyelv a képzőművészt szó szerint nevezi. Tömör képiséggel előadott írásai személyes közelségbe hozzák az irodalmat, a legjobb hazai és külföldi tollforgatókat, a történelem krónikáját, a zenét. Írásunk képe sokat elárul rólunk, de álmokba képesek repíteni elődeink míves betűi, mámorosítók szerelmünk felkavaró sorai, ámulatba ejtők gyermekünk első alfabetjei, talán bele sem gondolunk, az alig másképp elrendeződő tinta vagy nyomdafesték mekkora változást tud tehát előidézni bennünk. Ölveczky mindezek elmélyült ismerője, az irodalom és történelem töredékeinek átélő, hiteles megidézője, tehát palackpostánk egyik legjobb krónikása. Teszi ezt olyan korban, melyben hallani, hogy van, ahol már csak a nyomtatott írást tanítják, hiszen úgymond a kézírásra nincs szükség. Egy ilyen világ használatiutasítás-olvasó, úrlapkitöltő alattvalókat szab és idomít, klasszikus értelemben nem személyiségeket farag és nevel.

Amint *Couperin* kottájának Ölveczky-kalligráfiáját szemléljük, egyszer csak megszólal szféráinkban az orgona és a mindössze két tenyéryi, többszörösen felülírt patinás papírlap kottája zeneként bomlik ki. Vagy a már említett Pilinszky szikár, de nagymélységű poézise teljesebb ki Ölveczky súlyosan is könnyed kalligráf foltjaiban. *Weöres Sándor* kérte egyszer egy írásában, olvassunk szövegeket olyan nyelven, amelyet nem értünk, és akkor a hangzás sajátos, rejtett mélységeket nyit meg számunkra.

Ölveczky Gábor mestersége elmélyült ismerője, szinte csak évszázados, évezredek vizuális készletekhez nyúl, ezért időtálló, amit művel. S közben új készleteket teremt, ezért autonóm művész. A világ hetyke felülnézete és áskálódó *alulnézete* helyett a dolgok *belülnézetét*, szemlélyességét, szebben: *bensőjét* látatja számunkra, rója leveleibe az utókornak.

Kötevény
Nem föld a föld.
Nem szam a sam.
Nem betu a betu.
Nem mondát a mondát.

Daganat a daganat.
Isten az Isten.
Dírag a dírag.

Daganat a daganat.
Tél a tél.
Gyűjtő a bor a körülhatárolt
Bismut a bor formájú terület.

29
181.